

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านจับใจความและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านวิเคราะห์คิด พัฒนาชีวิตให้ดีขึ้น
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านเพื่อหาส่วนสำคัญของเรื่อง ซึ่งเรียกว่า ใจความ ตรงกันข้ามกับ **พลความ** (อ่านว่า พน-ละ-ความ) ซึ่งหมายถึง ส่วนที่ไม่สำคัญ ใจความสำคัญ จะปรากฏอยู่ตามหน้า ต่าง ๆ ของเรื่องที่อ่าน อาจอยู่ส่วนต้น ส่วนกลาง หรือส่วนท้ายของ ย่อหน้าก็ได้

การอ่านจับใจความสำคัญ ควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. อ่านในใจทุกย่อหน้าอย่างละเอียด
๒. ศึกษาความหมายของคำ กลุ่มคำ สำนวนที่ไม่เข้าใจ
๓. ตั้งคำถามว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ทำไม ฯลฯ
๔. สังเกตประโยคที่แสดงให้เห็นว่าเป็นใจความสำคัญ ซึ่งมักมีประโยคอื่น ๆ อธิบาย ขยายความหรือให้รายละเอียด
๕. จัดทำแผนภาพความคิดของเรื่องที่อ่าน

ตำแหน่งของใจความสำคัญ

๑. ใจความสำคัญอยู่ต้นย่อหน้า

ตัวอย่าง ข้อความที่มีใจความสำคัญอยู่ต้นย่อหน้า

น้ำมีประโยชน์ต่อชีวิตมนุษย์ มนุษย์ใช้น้ำในการอุปโภค บริโภค ใช้ในการเกษตร เป็นแหล่งอาหารของสัตว์น้ำและพืชน้ำ ใช้เพาะเลี้ยงปลา ปู กุ้ง หอย การอุตสาหกรรม การคมนาคมขนส่ง การผลิตกระแสไฟฟ้า ฯลฯ

๒. ใจความสำคัญอยู่กลางย่อหน้า

ตัวอย่าง ข้อความที่มีใจความสำคัญอยู่กลางย่อหน้า

การใช้น้ำแล้วระบายน้ำทิ้งจากชุมชน จากโรงงานอุตสาหกรรม หรือจาก
การเกษตรซึ่งมีปุ๋ยและยาฆ่าแมลง โดยปราศจากการขจัดสารพิษออกก่อน การระบายน้ำทิ้ง
เหล่านี้ทำให้ไหลลงสู่แหล่งน้ำเป็นสาเหตุที่ทำให้น้ำเน่าเสีย เกิดจากสูญเสียทางเศรษฐกิจ
อันตรายต่อสุขภาพ อนามัย ทั้งต่อชีวิตคน สัตว์ และพืช

๓. ใจความสำคัญอยู่ท้ายย่อหน้า

ตัวอย่าง ข้อความที่มีใจความสำคัญอยู่ท้ายย่อหน้า

น้ำที่มีกลิ่นและสีเปลี่ยนไปเป็นบ่อเกิดของเชื้อโรค ถ้าไหลแพร่กระจายลงสู่
แม่น้ำ จะทำให้ปริมาณของออกซิเจนในน้ำลดลง มีผลต่อพืชและสัตว์น้ำเพราะไม่มีออกซิเจน
ในการหายใจพืชและสัตว์น้ำก็จะตายเป็นการทำลายความสวยงามของแหล่งน้ำ นั่นคือ เกิด
มลภาวะเป็นพิษหรือมลพิษของน้ำที่มีต่อสิ่งแวดล้อม

เรียบเรียงเป็นใจความสำคัญได้ว่า

น้ำมีประโยชน์ต่อมนุษย์ การระบายน้ำทิ้งโดยไม่ขจัดสารพิษ จะทำให้น้ำเน่าเสีย
เกิดมลพิษ อันจะมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม